

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA z JĘZYKA POLSKIEGO obowiązujące w Szkole Podstawowej nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku.

Zasady oceniania z języka polskiego zostały opracowane na podstawie:

1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 373 z późn. zm.);
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 sierpnia 2021 zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej z dnia 14 lutego 2017r. (Dz. U. z 2021r. poz. 1533 z późn. zm.)
4. Statutu Szkoły Podstawowej Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku
5. Wewnętrznych Zasad Oceniania Szkoły Podstawowej nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku.

ZASADY OGÓLNE

Przedmiotowe Zasady Oceniania mają na celu:

- 1) bieżące i systematyczne obserwowanie postępów ucznia w nauce,
- 2) zaznajomienie ucznia z poziomem jego osiągnięć oraz motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- 3) dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

CELE EDUKACYJNE / CELE KSZTAŁCENIA:

Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym.
4. Rozwijanie zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami.
5. Kształcenie postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej.
6. Poznawanie wybranych dzieł wielkich pisarzy polskich w kontekście podstawowych informacji o epokach, w których tworzyli.
7. Rozwijanie zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.

Kształcenie językowe.

1. Rozwijanie rozumienia wartości języka ojczystego oraz jego funkcji w budowaniu tożsamości osobowej ucznia oraz wspólnot: rodzinnej, narodowej i kulturowej.
2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.
3. Poznawanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka i językowego komunikowania się ludzi.

4. Kształcenie umiejętności porozumiewania się (słuchania, czytania, mówienia i pisania) w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, w tym także z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się.
5. Kształcenie umiejętności poprawnego mówienia oraz pisania zgodnego z zasadami ortofonii oraz pisowni polskiej.
6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

Tworzenie wypowiedzi.

1. Usprawnianie czynności fonacyjnych, artykulacyjnych i prozodycznych uczniów.
2. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi ustnych i pisemnych.
3. Kształcenie umiejętności wygłaszania, recytacji i interpretacji głosowej tekstów mówionych, doskonalenie dykcji i operowania głosem.
4. Rozpoznawanie intencji rozmówcy oraz wyrażanie intencji własnych, rozpoznawanie języka jako działania (akty mowy).
5. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.
6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania, oraz rozpoznawanie manipulacji językowej.
7. Rozbudzanie potrzeby tworzenia tekstów o walorach estetycznych i podejmowania samodzielnych prób literackich.

Samokształcenie.

1. Rozwijanie szacunku dla wiedzy, wyrabianie pasji poznawania świata i zachęcanie do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości.
2. Rozwijanie umiejętności samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania.
3. Rozwijanie umiejętności rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzośłowu, przypisów i odsyłaczy oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej.
4. Kształcenie nawyków systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania.
5. Zachęcanie do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach oraz rozwijanie umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.
6. Rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji

OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW PODLEGAJĄCE OCENIE:

1. WIEDZA

a) konkretne wiadomości z kształcenia literackiego, kulturowego oraz nauki o języku i ortografii.

2. UMIEJĘTNOŚCI

a) pisanie

- redagowanie różnych form wypowiedzi pisemnych (charakterystyka, tekst o charakterze argumentacyjnym, list prywatny i oficjalny, kartka z pozdrowieniami lub życzeniami, instrukcja, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, opis obrazu, opis postaci, opis krajobrazu, opis przeżyć wewnętrznych, recenzja, rozprawka, sprawozdanie, przepis, notatka, wypowiedź kilkudzaniowa, zaproszenie, ogłoszenie, kartka z pamiętnika, kartka z dziennika, artykuł prasowy, dedykacja, dialog, podanie, przemówienie),

- zadania domowe,
- pisemne prace klasowe,
- dyktanda ortograficzne,
- ćwiczenia gramatyczne, ortograficzne i inne,
- dbałość o czytelne i estetyczne pismo,
- dbałość o poprawność stylistyczną, rzeczową, gramatyczną i ortograficzną.

b) czytanie

- głośne i wyraźne z uwzględnieniem kultury żywego słowa,
- ciche ze zrozumieniem różnych gatunkowo tekstów,
- umiejętność wyszukiwania w tekście niezbędnych informacji,
- umiejętność udzielenia odpowiedzi na pytania związane z przeczytanym tekstem.

c) rozumowanie

- umiejętność interpretacji i analizy utworów literackich,
- zdolność wyrażania sądów i opinii wraz z ich uzasadnieniem,
- umiejętność przedstawienia przyczyn oraz skutków wydarzeń i zjawisk

d) korzystanie z informacji,

- umiejętność wyszukiwania informacji z różnych źródeł (słowniki, encyklopedie, czasopisma, Internet).

e) stosunek do przedmiotu

- aktywność na zajęciach ,
- udział w konkursach, olimpiadach, przeglądach,
- wykonanie dodatkowych prac (referaty, prace projektowe, gazetki, foldery, plakaty, prezentacje multimedialne),
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego (systematyczność, poprawność zapisu, odrabianie zadań domowych, ogólna estetyka).

II) SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH:

- a) pisemne prace kontrolne (prace klasowe i sprawdziany) sprawdzające stopień opanowania poszczególnych umiejętności przewidzianych w podstawie programowej,
- b) testy kompetencji,
- c) czytanie (głośne, ciche ze zrozumieniem),
- d) kartkówki z trzech ostatnich lekcji lub podanego materiału,
- e) wypowiedzi ustne,
- f) dyktanda ortograficzne,
- g) dłuższe wypowiedzi pisemne,
- h) pisemne ćwiczenia wykonane w zeszycie ćwiczeń,
- i) wypowiedzi pisemne zadane w trakcie lekcji,
- j) recytacje poezji i fragmentów prozy, inscenizacje,
- k) udział i znaczące sukcesy w konkursach pozaszkolnych,
- l) zadania domowe,
- m) zadania dodatkowe,
- n) kontrola zeszytu przedmiotowego.

WYMAGANIA PROGRAMOWE / KRYTERIA OCENY Z JĘZYKA POLSKIEGO

Ocena celująca

Uczeń:

- opanował w pełnym zakresie umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i wykonuje ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocena dobra

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela również trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje poprawnie prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,

- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- stara się wykonywać obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej kontroli i zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- jest niechętny do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Laureaci konkursu

Laureaci konkursu przedmiotowego z języka polskiego o zasięgu wojewódzkim w szkole podstawowej otrzymują z języka polskiego celującą roczną (śródroczną) ocenę klasyfikacyjną.

Uczeń, który tytuł laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim bądź laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej uzyskał po ustaleniu, albo uzyskaniu rocznej (semestralnej) oceny klasyfikacyjnej z języka polskiego otrzymuje z tego przedmiotu celującą końcową ocenę klasyfikacyjną.

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

A/ sprawdziany – po zakończeniu każdego działu, zapowiedziane tydzień wcześniej i poprzedzone powtórzeniem. W przypadkach niezależnych od ucznia (choroba, sprawy rodzinne), uczeń jest zobowiązany do napisania zaległej pracy w terminie dwóch tygodni lub uzgodnionym z nauczycielem. Sprawdzone i ocenione prace pisemne uczeń i jego rodzice otrzymują do wglądu w szkole.

B/ kartkówki - obejmują maksymalnie materiał z trzech jednostek lekcyjnych i nie muszą być zapowiedziane.

Nauczyciel ma obowiązek zwrócić sprawdzone prace klasowe, sprawdziany, testy i kartkówki w terminie do dwóch tygodni roboczych. Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne uczeń otrzymuje do wglądu podczas zajęć dydaktycznych. Rodzice mogą otrzymać pisemne prace kontrolne do wglądu podczas zebrań lub innych osobistych kontaktów z nauczycielem. Prac pisemnych nie wydaje się rodzicom do domu oraz nie wykonuje się ich kopii.

C/ odpowiedzi ustne – obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich zajęć, w przypadku lekcji powtórzeniowych - z całego działu. Uczniowie są odpytywani na bieżąco.

D/ prace domowe – dotyczą omawianych partii materiału, sprawdzane są na bieżąco, oceniane wg uznania nauczyciela.

E/ prace dodatkowe (prezentacje, projekty, doświadczenia, prace długoterminowe, modele, albumy) – dotyczą omawianych partii materiału lub wykraczają poza program. Ocenie podlega: poprawność merytoryczna, samodzielność wykonania. Kryteria uzgodnione z uczniami.

F/ zaangażowanie i praca na lekcji, aktywność – oceniane jest na bieżąco i z bieżącego materiału.

G/ praca w grupie – ocenę za pracę w grupie może otrzymać cała grupa lub indywidualni uczniowie. Ocenie podlegają umiejętności :

- planowania i organizowania pracy grupowej
- efektywnego współdziałania
- wywiązywania się z powierzonych ról
- rozwiązywania problemów w sposób twórczy

H/ udział i znaczące sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.

I/ wpływ na ocenę ma również postawa ucznia wobec przedmiotu, odzwierciedlająca się w wysiłku wkładanym przez ucznia w proces uczenia się, przygotowanie do zajęć.

Przy ocenianiu stosuje się następujący przelicznik procentowy:

100%	-	95%	-	celująca
94%	-	85%	-	bardzo dobra
84%	-	75%	-	dobra
74%	-	50%	-	dostateczna
49%	-	30%	-	dopuszczająca
29%	-	0%	-	niedostateczna

Dodatkowe symbole używane przy ocenie

- „+” – zaangażowanie i praca na lekcji, krótka praca domowa, krótka odpowiedź ustna

(*trzy znaki „+” na ocenę dobrą, cztery znaki „+” na ocenę bardzo dobrą i pięć znaków „+” na ocenę celującą*)

- „-” – brak pracy domowej, nieprzygotowanie do lekcji (*trzy znaki „-” oznaczają ocenę niedostateczną*)

- „np.” – nieprzygotowanie do lekcji zgłoszone na początku zajęć.

Zasady zgłaszania nieprzygotowania do lekcji

Uczeń może zgłosić brak pracy domowej lub brak obowiązkowego wyposażenia (podręcznik, zeszyt ćwiczeń, zeszyt przedmiotowy) dwa razy w ciągu semestru. Nieprzygotowanie odnotowane jest wpisem do Librusa: „np” Za każde następne nieprzygotowanie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych kartkówek i lekcji powtórzeniowych. Brak przygotowania do zajęć uczeń zgłasza nauczycielowi przed lekcją.

Zasady poprawiania ocen

Poprawa sprawdzianów jest dobrowolna, uczeń może poprawić jednorazowo każdy sprawdzian, z którego otrzymał ocenę niedostateczną lub dopuszczającą. Przy poprawianiu sprawdzianów kryteria ocen nie zmieniają się. Otrzymana przy poprawie ocena wpisana jest do dziennika.

Jeżeli z pracy klasowej uczeń uzyska ocenę niedostateczną lub dopuszczającą, to ma możliwość zaliczenia danej partii materiału w formie pisemnej w terminie ustalonym z nauczycielem. Uczeń poprawia ocenę tylko raz w ciągu dwóch tygodni. Oceny z kartkówek, prac domowych i odpowiedzi nie można poprawiać. *Uzasadnienie: uczeń powinien pracować systematycznie. Sprawdziany zawierają materiał programowy sprawdzony podczas kartkówek, prac domowych i odpowiedzi – poprawa pracy klasowej świadczy o opanowaniu materiału z działu.*

Nie ocenia się ucznia w pierwszym dniu po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole.

Sposób ustalenia oceny śródrocznej i rocznej

Ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych, lecz ustalana jest na podstawie średniej ważonej. Ocena ta uwzględnia wszystkie oceny cząstkowe za poszczególne umiejętności ucznia.

1. Przy ustaleniu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych obszarów aktywności według następującej kolejności i wagi:

- sprawdziany- **waga 3**
- kartkówki, odpowiedź ustna - **waga 2**
- prace domowe, zaangażowanie i aktywność na lekcji i poza nią, praca w grupie, praca długoterminowa, prace dodatkowe, - **waga 1**

Średnia ważona, obliczana wg poniższego wzoru, jest oceną wyjściową do wystawienia oceny śródrocznej.

$W = \frac{\text{Suma iloczynów (ocena} \times \text{waga)}}{\text{Suma wag}}$		
	Średnia ważona	Ocena
	$1,6 < W \leq 2,6$	dopuszczający
	$2,6 < W \leq 3,6$	dostateczny
	$3,6 < W \leq 4,6$	dobry
$4,6 < W \leq 5,6$	bardzo dobry	
$W > 5,6$	celujący	

2. Ocena roczna wyliczana jest jako średnia ważona ocen wynikających z ocen uzyskanych w I i II semestrze – zaokrąglona do liczby całkowitej.

Sposoby informowania uczniów i rodziców o wymaganiach i osiągnięciach

- zapoznanie uczniów z Przedmiotowymi Zasadami Oceniania w pierwszym tygodniu nowego roku szkolnego,
- oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria,
- sprawdzone i ocenione prace pisemne omawiane są w czasie zajęć,
- sprawdzone i ocenione prace pisemne są do wglądu dla ucznia i rodzica,

- prace pisemne przechowywane są w szkole do końca roku szkolnego,
- prace ucznia udostępniane są rodzicom w czasie zebrań, konsultacji i indywidualnych spotkań,
- o uzyskanych przez ucznia ocenach i jego zachowaniu rodzic jest informowany poprzez dziennik elektroniczny, na zebraniach, w czasie konsultacji lub indywidualnych spotkań.

Przedmiotowe Zasady Oceniania z języka polskiego zostały opracowane przez nauczycieli zespołu humanistycznego.